

Rv 7 over Hardangervidda

Villrein-fokus for stamvegstatus og lang tunnel

Kjære beslutningstakarar - Grip sjansen - Gjer eit historisk godt vedtak for villreinen!

Villreinen inntok fjell-landet som opna seg når isen trekte seg tilbake frå det som i dag er Hardangervidda og Hallingskarvet etter den siste istida for om lag 10.000 år sidan. I hælane på villreinen kom også dei fyrste fangstfolka. Desse jegrane var dei fyrste menneska som nytta moglegheitene som villreinen og dette landet gav. Dei siste godt og vel hundre åra har villreinen og villreinen sine leveområde vorte meir og meir påverka av menneskeskapt aktivitet og infrastruktur. For villreinen er fragmentering av leveområda ein av dei største truslane mot ei berekraftig framtid.

Norge har teke på seg eit internasjonalt ansvar for å ivareta dei siste villreinstammene i Europa. Den 13.april 2007 skreiv dåverande Miljøvernminister, Helen Bjørnøy;

Regjeringa vil intensivere innsatsen for å stanse tapet av biologisk mangfald innan 2010. Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjellsøkosystemer med bestander av villrein. Vi har derfor et internasjonalt ansvar for å ta vare på villreinen og de naturlige leveområdene den er avhengig av. Villreinområder som er spesielt viktige for artens framtid i Norge vil få status som nasjonale villreinområder, og det vil bli

Lenger nede i brevet frå Bjørnøy står det:

- Det skal fokuseres på å opprettholde og utbedre mulighetene for vandring og utveksling av villrein mellom tilstøtende nasjonale villreinområder innenfor de europeiske villreinregionene.

Hensynet til villreinen er tema i svært mange saker og nesten utan unntak er det slik at dette hensynet set begrensingar på utviklinga lokalt og regionalt. Dette er saker som ofte har marginal betydning for villreinen. Saka om lang tunnel under Hardangervidda er derimot ei sak som faktisk vil ha enorm betydning for villreinen, - og den saka ligg i hendene Dykkar!.

Alle med villreinfagleg kompetanse er heilt samstemde i at det er lang tunnel som er den einaste verkeleg gode og langsiktige løysinga for villreinen. Lang tunnel for Rv7 under Hardangervidda:

- gjev villreinen tilbake eldgamle trekkruiter. Det vil opna ein fri korridor mellom Norges største villreinområde (Hardangervidda) og det tredje største (Nordfjella). Trekkruta over Bergensbanen er allereie reetablert over den 10 km lange Finsetunnellen.
- gjev villreinen tilgang til viktige beiteområder. Nordfjella-reinen kan koma sørover Vidda på vinterstid og Hardangervidda-reinen får tilbake viktige sommarbeite rundt Hardangerjøkulen. Og i enkelte år kan også Nord-vidda bidra med vinterbeite for Vidda-reinen. Reinen vil generelt vera mindre utsett for matmangel, til dømes i vintrar med mykje nedising av beita. Stort areal betyr mindre fare for at alle beiteområde vert nedisa samtidig.
- vil bety at eksisterande veg vert vinterstengd, - noko som vil redusera den menneskelege aktiviteten vinterstid som er «spinoff» som fylgje av at Rv7 er brøyta/open.
- vil bety at brøytstikkene kan fjernast på eksisterande Rv7, - brøytstikkene åleine utgjer eit hinder for dyra, - dei framstår som eit gjerde som reinen helst vil unngå.
- vil kunne bety at eksisterande veg ikkje treng verta opna før i juni, og vil truleg verta stengd att i oktober/november. Det er også mogeleg å vurdere nattestenging av denne vegen om sommaren mellom f.eks Tråastølen og Ørteren. Dette for å sikre at lang tunnel skal ha maksimal effekt for villreinen også i sommarhalvåret.

Alle andre løysingar enn lang tunnell betyr at sjansen for å gjera det rette for villreinen i realiteten er spolert for all framtid. Mindre opprustingar av dagens trase, eller nokon korte tunnellar, vil bety så store investeringar at lang tunnell vert uaktuell i fleire generasjonar framover.

Arkeologiske funn underbyggjer våre argument om kor viktig denne korridoren er for villreinen. Sumtangen er ein gamal fangstplass som ligg ved Finnsbergvatnet, - om lag midt mellom Rv7 ved Halne og Finse. Her er det gjort omfattande arkeologiske utgravingar. Funna er viktige i nasjonal målestokk. Så vidt eg kjenner til er det den einaste staden i Norge der ein har gjort datering av arkeologiske funn frå samtlige 500-års periodar 8.300 år tilbake i tid. All aktivitet ved Sumtangen er relatert til fangst av villrein. Poenget er at dette fjellområdet har vore eit viktig knutepunkt for årvisse villreintrekk heilt tilbake til tida då isen trekte seg tilbake etter siste istid. Erfaringane etter at Finsetunnellen vart teken i bruk på slutten av 1990-talet viser at Nordfjella-reinen har reetablert trekket over Bergensbanen. Tilsvarande effekt er fagmiljøet samde om at ein lang Hardangerviddatunnel vil ha når det gjeld Rv7.

Med lang tunnel under Hardangervidda får villreinen tilbake ein fullgod korridor mellom sentralvidda (Hardangervidda) og Nordfjella.

De kjem til å gjera vedtak som vil vera historisk viktige for villreinen. Enten vert dei historisk dårlege eller så vert dei historisk gode! Dykkar vedtak er truleg mykje viktigare for villreinen si framtid enn de er klar over. Det desidert viktigaste er å sikre villreinen sine trekkruiter over ein lang Hardangerviddatunnel. Sjansen for å lukkast med dette er langt større om Rv7 over Hardangervidda får stamvegstatus. Start med å stemme for dette, - så har de i det minste moglegheit til å sikre lang tunnelloysing, og dermed villreinen si framtid, i neste omgang.

Villreinen fattar ingen vedtak. Det er det de som gjer, - også når det villreinen si framtid.

Eidfjord, 25.november 2015

Endre Læg Reid
Endre Læg Reid

Aktiv forvaltar av villreinen på Hardangervidda i over 20 år, både som jeger og gjennom fleire valperiodar som representant i Villreinnemda for Hardangervidda.